

Izhaja:

10., 20. in 30. dan vsakega meseca; ako je ta dan nedelja ali praznik, dan poprej.

Dopisi naj se izvolijo frankovati.

Rokopisi se ne vračajo.

Za inserate se plačuje po 10 kr. od garmond-vrste za vsakokrat.

MIR.

Vsakemu svoje! — Slovenci! Ne udajmo se!

Velja:

za celo leto za bolj premožne 2 goldinarja; za manj premožne rodoljube pa 1 gld. 50 kr.

Denar naj se pošilja pod napisom:

Upravništvu „Mira“ v Celovcu.

Leto XIV.

V Celovcu, 10. listopada 1895.

Štev. 31.

Vabilo.

Katoliško-politično in gospodarsko društvo za Slovence na Koroškem

napravi

javen shod

v nedeljo dne 24. listopada (novembra) t. l.

pri „Lavreju“ v Šmarjeti pri Velikovu, občina Važenberk.

Začetek ob 1/2 4. uri popoldne.

Govorilo se bo o političnih in gospodarskih zadevah. Posestniki naj se udeležijo tega važnega shoda v obilnem številu.

Odbor.

Pripravimo se za nove volitve!

Gotovo ni več daleč čas, ko bomo imeli nove volitve za državni zbor. Grof Badeni je sam rekel, da bo zbornici predložil načrt nove volilne postave; dostavil je pa tudi, da postave ne bo pustil dosti predelovati. S tem je meril že na to, kar nekteri listi poročajo, da bo svoj volilni red siloma v veljavo postavil, ako ga zbornica ne bi hotela potrditi. Ako državni zbor volilno postavo sprejme, s tem sam sebi postavno podlago izpodmakne, kajti poslancem se bo klicalo: „Pojdite domov in naredite prostor novi zbornici, ki bo voljena po novi postavi!“ Ako pa zbornica vladnega predloga ne sprejme, rekel bo Badeni: „Že vidim, da s to zbornico ne morem vladati“, ter bo državni zbor razpustil, svoj novi volilni red usilil (oktrojiral) in po tem redu razpisal nove volitve.

Tako tedaj ni dvomiti, da bomo prihodnje v igred državne volitve imeli. Na Koroškem bo vojska huda, zato se moramo že zgodaj pripraviti na volitve. Vojaki se že v mirnih časih vadijo v orožju, da so vsaki čas pripravljeni, stopiti sovražniku nasproti. Tudi pri volitvah pridemo prepozno, ako bi agitacijo še le takrat začeli, ko bodo volitve že razpisane. Takrat frčijo pisma v Celovec od vseh

stranij, pa maloštevilni rodoljubi v Celovcu, ki ob času volitve res kaj delajo, nemalej vsak po sto rok, da bi mogli na vse odgovarjati. Ti dogovori se morajo že prej izvršiti, da bo na dan, ko se volitve razpišejo, vsak rodoljub že vedel, kaj mu je storiti. Rodoljubi naj že zdaj začnejo hoditi okoli volilcev in naj poizvejo, kakšnega mnenja da so. Ako vidijo, da imajo gotovo večino za seboj, potem je dobro; tedaj naj grejo na pomoč še rodoljubom sosednih občin. Ako pa spoznajo, da zmaga naše stranke v njih občini ni prav gotova ali pa morda še zelo dvomljiva, tedaj naj se kmalu obrnejo za pomoč na slovensko katoliško-politično in gospodarsko društvo v Celovcu. Tisto mora potem poskrbeti, kakor vé in zna: bodisi da v tem kraju kak shod napravi, bodisi da sosedne rodoljube na pomoč pokliče, ali kar že bo.

Pravočasno je treba skrbeti, da naši ljudje za volilno pravico ne bodo goljufani, da se iz imenikov volilcev ne izpustijo. Vse volilce pa je treba za dobro stvar navdušiti, kar se zgodi s tem, ako se jim dokaže, da je naša stvar pravična, in da bodo volilci na boljsem, ako našo stranko ubogajo.

1. Naša stranka je krščanska. Mi Bogu ne odrekamo pokorščine, zato pa upamo, da nam bo On dal to milost, da bomo dočakali boljše čase. Zgodovina priča, da so bili národi vselej nesrečni, ako so se od Boga proč obrnili; grehi in nevera so prinašali vselej grozno vojsko, revščino, krivične vladarje in splošno zmešnjavo. Tudi slabi časi naših dnij pridejo od tod, ker so národi zapustili krščanske nauke in rajši verovali brezverskim krivim prerokom, ki so obetali, da bodo svet osrečili s „svobodo“ in svojo lastno pametjo brez Božje pomoči. Razdrli so vse zveze, s kterimi so se revnejši ljudje proti mogočnim in bogatim branili; tako je bil vsak siromak na svojo lastno, pičlo moč navezan, nikjer ni imel pomoči ali zaslombe, „prostost“ mu nič ni koristila, kajti če je prišel večji in močnejši ter ga je požrl, ni mu tega nihče branil, kajti prav za te velike, močne in bogate je bila ta „svoboda“ ali prostost izmišljena in v veljavo postavljena. Pod gospodstvom „liberalnih“ nazorov postali so ljudje kakor zverina v hosti: večji obrtnik je potlačil manjšega, bogatejši podjetnik zadušil revnejšega, in to so imenovali „svobodo“ ali „prосто konkurencio“ ali pa „boj za ob-

stanek“. Da je bilo pri tem boju za obstanek tudi veliko goljufije in sleparstva vmes, je sploh znano, pa oče liberalizem je pri takih prikaznih najrajši obe očesi zatisnil.

2. Naša stranka je slovenska. Enaka bremena, enake pravice! Državna ustava daje tudi Slovincem enako pravico, zakaj se jim po krivici in protipostavno krati? Mi hočemo, da ima naš jezik svojo pravico pri uradnih, in mi ne bomo prej mirovali, dokler ne dobimo verskih in vsaj toliko slovenskih šol, da se bodo naši otroci v svoji materni besedi vsaj brati, pisati in računati naučili. Za učenje nemščine pa naj se odločijo posebne ure, ker mi ne tirjamo, naj se nemščina odpravi, ampak mi nočemo, da bi nemščina kakor plevel v zanemarjenem vrtu prerastla in zadušila vse druge potrebne in koristne rastline.

3. Naša stranka je tudi socijalna in gospodarska. Ona hoče postaviti tako predelati, da bo za nižje stanove, ki si kruh težko služijo, boljši ko zdaj. Liberalci so davke na revne ljudi naložili, bogatine so pa skoro čisto davkov oprostile; mi hočemo pa ravno narobe narediti: kdor ložej plača, naj več plača! Gruntni davek se mora znižati, kmetije se ne smejo pod ceno prodajati, krvopijavk se morajo kmetje kar mogoče rešiti; napravijo naj se kmetske zadruge, stalni kmetški domovi in sploh vse, kar bi utegnilo kmetom koristiti. Tudi za obrtnike in delavce naj se naredijo pravične in modre postave. Da liberalci niso znali dobrih postav delati, to priča glasno vpitje celega ljudstva o sedanjih slabih časih. Ker liberalci niso z Bogom hodili, zato jim pa Bog tudi ni prave pameti dal, in delali so le slabe postave. Takih ljudij pa ne kaže voliti!

Potovalen zdravnik za bolnike po kmetih.

Dva naših dopisnikov sta sprožila misel, ki je prevdarka vredna. Prvi (Ziljan) je nasvetoval, naj bi se Slovenci naučili, zdraviti se po Kneippovem načinu z vodo in domačimi zelišči, s tem bi si prihranili veliko denarja. Drugi (Podjunčan) pa je odgovoril, da ni tako lahko, ampak včasih celo nevarna reč, zdraviti se s kneippovanjem, ako tisti, ki samega sebe ali druge zdravi, v tem ni

Spomini na Italijo.

(Dalje.)

VI.

„Ako iščeš čuda znanje,
Smrt, nesreča vsako zlo,
Hudi, gobe brž zbežijo;
Bolni zdravi vstajajo!“

Responzorij.

Padova, srečen kraj, v kterega mnogi pobožni kristjan, osobito tretjerednik, obrača svoj pogled in s solznimi očmi prosi svetovnega čudodelnika sv. Antona Padovanskega pomoči v dušnih kakor telesnih potrebah. Padova, bodi mi torej pozdravljena, želel sem te videti, bližujem se ti.

V Padovi je mnogo zanimivostij.

Krasna bazilika sv. Antona, po kateri sem že zdavna hrepenel.

Ko izstopim iz kolodvora Padovanskega, se vsedem v tramvaj, da tem poprej pridem do „il santo“, kakor Padovančani imenujejo sv. Antona — „svojega svetnika“. Čudil sem se ogromni baziliki sv. Antona s sedmimi ogromnimi kupljami. Dva visoka zvonika in nekaj manjših kinča veličastno hišo Božjo. Na fasadi je krasna marmornata galerija. Cerkev, ktere ime vsak pobožni Slovenec s častjo izreka, je dolga 95 metrov, široka 34 metrov in visoka 37 metrov.

Glavni altar je nekoliko uzvišen. Mnogo je nagrobnih spomenikov, mozaikov, kipov in svetnikov. Za glavnim altarjem je kapela z nebrojnimi zakladi in svetinjami. Lepe so slikane okna; predstavljajo postaje sv. križevega pota. Na koro so

4 orglje, kedar vse pojó, takrat mislim, mora mogočno doneti po veličastni cerkvi.

Kapela sv. Antona se nahaja na levi strani. Altar je uzvišen in ograjen. Tukaj počiva čudodelnik sv. Anton. Nisem še videl v jednej kapeli toliko sijaja, dragocenosti in imenitnosti, kakor tukaj. Vrh uhoda je latinsk napis, po našem: „Posvečeno sv. spoznavalcu Antonu.“ Sveta zona me je presnila, ko sem pokleknil na grob svojega dobrotnika. Mnogo ljudij je klečalo na grobu sv. Antona, kar se godi vsaki dan; posebno še danes pred dnevom praznika sv. Antona. Upam, da je vsak molilec imel kaj važnega povedati sv. Antonu; Bog daj vsem uslišanje. — Vsak je s spoštovanjem poljubil prekrasni sarkofag, v kterem so hranjeni zadnji ostanki sv. trupla.

Da bi videli slovenski mladeniči, kako je Bog poveljal sv. Antona; kako ogromna cerkev-bazilika stoji na grobu, v kako krasnem sarkofagu počiva telo onega, ki je krotil samega sebe; gotovo bi z menoj vzkliknili: od sedaj moramo postati drugačni, ne več strastneži in pijanci.

Nad sarkofagom je postavljen čudo-lep altar iz najdragocenejšega marmorja; na njem je lep kip sv. Antona. Nad tem se blesti napis, po našem: „Pridite k meni vsi, ki ste v revah in nadlogah!“ V teh smo pa vsi. Tukaj gori noč in dan čez 20 svetilnic. Po vsaki strani altarja drži angelj iz marmorja ogromen svetilnik iz čistega srebra. Zadej je v mramor na zidu izklesanih devet podob, čudežev, ktere je sv. Anton storil.

Pregledujem spomenike raznih imenitnih Padovančanov, živečih v sreči in zadovoljnosti. In sv. Anton? Ubožno je živel in umrl, in kaj je sedaj?

Poldan je minul, treba nekaj kosilca; pripravim se, da Padovančani niso ravno cigani.

Na večer je bilo napovedano, da bodo slovesne večernice in bojda tudi škof dojde. Veselilo me je.

Obiščem cerkev sv. Justine, stoječo na koncu ogromnega trga, okinčanem s kipi Padovanskih mož. Kupelj ima osem in jeden zvonik ter je za 16 metrov dolžine večja od cerkve sv. Antona. Zidana je v podobi sv. križa. Opozarjam na veliko sliko sv. Justine. Cerkev hrani telo sv. Lukeža, svetinje sv. Matije. Trupla sv. Maksima, sv. Felicite, sv. Jakoba, sv. Rajnalda in še drugih. Kažejo se ječe sv. mučencev. Poleg ječ je studenec nedolžnih.

Nahaja se tukaj samostan sv. Benedikta, a kaj je sedaj? Vojašnica! Jezilo me je, ter klical bi gorje na vladno italijansko; a saj mi je nepotrebno, ker mnogo gorja je že prišlo radi teh vneboupijočih krivic in krutostij!

(Dalje sledi.)

Smešničar.

Kaj je zobni zdravnik? Zobni zdravnik je človek, ki mora drugim pipati zobe, da imajo njegovi zobje kaj grizti.

Slaba pohvala. Žena k možu: „Naš gostilničar te je danes hvalil!“ — „Tako? In kaj pa je lepega o meni povedal?“ — „Da bi te ne preveč kregala, drugi menda zalumpajo še več kot ti!“

izurjen. Nazadnje pa je stavljal vprašanje: če so potovalni učitelji za sadjarstvo, kmetijstvo, živino-zdravilstvo, zakaj bi se ne nastavljal potovalen zdravnik-kneippjanec za bolnike po deželi? Dopisna stasi le na videz nasprotna, v bistvu oba dopisnika enako mislita, kajti tudi prvi dopisnik ni trdil, da bi moral in smel vsak Slovenec kneippovati, saj pravi, da se moramo tega zdravljenja naučiti, iz česar sledi, da naj potem le taki zdravijo, ki znajo. Resnica je, da je zdravilstvo med slovenskim ljudstvom na deželi slabo oskrbljeno. Zdravniki so redko sejani in dragi, posebno ako se pokličejo na dom, kjer si seveda potem zaračunajo tudi potne stroške. Redke in drage so pa tudi lekarne (apoteke). Kmetom gre pa slabo za denar, zato si pa rajši pomagajo z domačimi zdravili in poskušajo vse, kar jim kdo svetuje, naj bo še tako prazno ali neumno. Domača zdravila bi bila že prav, ko bi jih ljudje le res poznali! Toda ta zdravniška umetnost ali veda se je med ljudstvom pozgubila. Včasih so bolje poznali zdravilne rože, odkar so pa take „kmetijske zdravilnice“ preganjati in v ječe zapirati začeli, so dotičniki svojo umetnost, ki jim itak ni veliko dobička donasala, rajši popustili, drugi se je pa tudi niso marali učiti, ko so videli, kako se takim godi. Slavni Kneipp je poleg mnogih drugih dobrih misel tudi zdravljenje z domačimi zelišči zopet v čast spravil. Danes ne dvomi nihče več nad tem, da je mnogo rastlin, ki imajo zdravilno moč zoper razne bolezni. Za naše kmetijsko ljudstvo, ki mu za denar trda gre, bila bi res velika dobrota, ko bi se v vsakem kraju vsaj nekaj ljudij naučilo, zdraviti z vodo in domačimi travami, ker tako bi bili rešeni plačil za zdravilne in zdravila. Koliko trpi marsikteri ubogi bolnik na kmetih, prej da umrje! Pravega zdravila mu ne znajo pripraviti, zdravilnika se pa bojijo zavolj obilnih stroškov, zato pustijo bolnika trpeti. Še le, kedar že smrt na duri trka, letijo zavolj lepšega, da bi jim nihče kaj očitati ne mogel, po zdravilnika, čeravno dobro vedó, da zdravnik ne more več pomagati. Potem se pa jezijo, da zdravnik ni nič ne znajo; v tem pa moramo zdravilnike braniti: naj bi zdravilnika koj iz začetka bolezni poklicali, ne pa še le, kedar je bolnik že čisto na koncu! Če bi pa ljudje domače zdravilne trave in cvetlice poznali, in za katero bolezen je ta ali ona, ter bi sploh tudi zdravljenje z vodo in celo kneippovanje umeli, potem bi ne imeli za bolnike nobenih stroškov in bi jim radi z zdravili postregli koj iz začetka bolezni, dokler je še premagljiva. Marsikdo že v grobu trohni, ki bi lahko še zdaj veselo prepeval in skakal, ako bi bil ob času bolezni pravo zdravilo dobil. Da bi se pa ljudje kneippovanja naučili, priporoča naš Podjunčan, ki je sam vnet in, kakor iz njegovih spisov sodimo, tudi izveden kneippjanec, — naj bi se nastavljal izurjeni kneippjanci kot potovalni zdravniki. Ne vemo, če smo dopisnika prav razumeli, pa mi si stvar tako mislimo: Recimo, da bi mi koroški Slovenci imeli svojega potovalnega zdravilnika. Tisti bi imel svoje stanovanje v Celovcu, pa razun najhujše zime bi vedno potoval po deželi, ljudi učil in zdravil. Kamor bi mislil priti, bi moral že 14 dni poprej v časnikih naznaniti, n. pr.: „V nedeljo dné 3. rožnika pridem v Grebinj in se bom 8 dni v tamošnji okolici mudil, in sicer v nedeljo in pondeljek v trgu, kamor naj bolniki ali njih žlahtniki po zdravniški svét priti blagovolijo, ostale dni do sobote bom pa hodil po sosednih vaséh, kamor me bo kdo poklical. J. J., potovalni zdravnik.“ Ta zdravnik bi sam ne zdravil, on bi le sorodnikom vsacega bolnika natančno dopovedal, katero zelišče je za njegovo bolezen in kako se pripravlja, ali pa, kjer bo nasvetoval vodo, kako se mora tista rabiti. Ljudje bi si to sčasoma zapomnili in tako bi se domačega zdravljenja lahko dobro naučili. Mi koroški Slovenci imamo rojaka, ki je medicinske visoke šole dovršil, zdaj se pa še kneippovanja uči. Tak bi bil kakor nalašč za potovalnega zdravilnika. Drugo vprašanje je pa, kdo bo tacega potovalnega zdravilnika plačal? Kmeti ljudje so revni in ne morejo veliko dati; zdravnik bo pa na potovanju veliko denarja potrosil, za železnico, za vozničke, za prenočišča po gostilnah, za jed in pijačo itd. S tem ne bi mogel shajati, kar bo od bolnikov dobil. Dati se mu mora še po vrhu nekaj letne plače, vsaj 1200 goldinarjev na leto. Kranjci to lahko naredijo, ker imajo deželni zbor v rokah; če deželni zbor to svóto dovoli, je pa stvar rešena. Za nas Korošce seveda ostane ta nasvet za zdaj „pium desiderium“ (pobožna želja), toda Nemeč pravi „kommt Zeit, kommt Rath“. Ugovarjal bo morda kdo: „Kaj pa, če se kmetijsko ljudstvo tega zdravljenja nauči, potem ja potovalnemu zdravniku ne bo treba več okoli hoditi, in bo svojo plačo zastonj vlekel.“ Temu se pa lahko odgovori, da se ljudje ne naučijo tako hitro, kakor bi kdo mislil; bistré glave so redko sejane. Če bi pa res potovalni zdravnik v kakih 30. letih vso deželo naučil Kneippovega zdravilstva, potem ima tako zaslugó, da mu bo vsak privoščil, če v ostalih letih svojega življenja

tisto plačo zastonj dobi, saj se mu itak kaka pokojnina spodobi.

Marsikdo bo morda nad to mislilo z glavo zmajal, rekoč: „Iz te moke ne bo kruha!“ Prosto mu! Nam se pa zdi, da to ni malenkostna stvar. Naj tak le gre čez hribe in doline po slovenski zemlji in naj pogleda v vsako leseno kočó: čudil se bo, koliko bolnikov zdihuje po posteljah brez prave postrežbe, brez pravih zdravil! Ljudje se težko ločijo od svojih bolnih sorodnikov, da bi jih v bolnišnico peljali; dostikrat imajo tudi bolniki velik strah pred bolnišnico. Tako se bolniki cele mesece doma valjajo. Kako srečna bo cela družina, ako bo prišel potovalni zdravnik v kočó in jim nasvetoval prava zdravila, še bolj srečna pa še, kedar bodo ta zdravila res tudi pomagala! Bolnik je na poti sam sebi, na poti drugim; kako vesela bo cela hiša, če bo bolnik za nekaj bornih šestic, ki jih bodo za potovalnega zdravilnika vkup spravili, pravo zdravilo dobil, se ozdravil in zopet delati ter svojim koristiti začel!

Dopisi prijateljev.

(Kronski darovi za velikovško šolo.) Č. g. prof. Ivan Hutter v Celovcu, namesto venca na grob pokojnemu preč. g. župniku J. Kolerju, 4 krome; vesela družba v Makolah po č. g. kaplanu Janko Kanský 6 kron 80 bel., č. g. duhovnik Jos. Sket v Schárdingu na Gornjem Avstrijskem Ciril-Metodovi družbi 5 kron in za velikovško šolo „peščico peska“ 10 kron, neimenovan dobrotnik v Celovcu 20 kron, č. g. farni oskrbnik Anton Sturm 10 kron, č. g. župnik France Premru v Miziči 20 kron, celovške Slovenke 14 kron, domoljubni čevljarški mojster g. Jurij Blüml na dan žegna v St. Pavlu v žiljski dolini nabral in so darovali: Jurij Blüml 1 krono, Janez Pibernik 1 krono, Anton Madrič 1 krono, Vinko Jank 1 krono, Lovro Šumi 60 bel., Katrica Hebein 1 krono, Anton Žak 1 krono. Skupaj 96 kron 40 belicév. Vsem presérna hvala. Živeli nasledniki!

Iz Kanalske doline. (O slovenski šoli.) Zadnji „Mir“ poroča, kako vrlo napreduje slovenska šola v Šent-Jakobu v Rožu in kako je strmel gospod c. kr. okrajni glavar iz Beljaka nad nepričakovanim napredkom in se pohvalno izrazil o lepih vspehih te šole, češ, da je to najboljša šola, kar jih je doslej na Slovenskem v beljaškem in popred v šmohorskem okraju obiskal. Ti prelepi vspehi slovenske šole nam ne pridejo nepričakovani. Zakaj vsak izveden in pameten človek bo temu pritrtil, da se mora pouk v ljudske šoli vršiti na podlagi maternega jezika, tako da se v zadnjih letih šolskega poučevanja privzame tudi pouk v nemškem jeziku kot obvezni učni predmet. Skušnja zdaj potrjuje, kar smo mi vselej trdili, da se namreč naša mladina na slovenskih šolah v maternem jeziku izučí v potrebnih vednostih, zraven pa še v nemščini veliko bolje, kakor v tako zvanih namešanih, ali bolj prav nemških šolah. Iz tega naj pa izvolijo Slovenci naše doline, zlasti pa Žabničani spoznati, komu so bolj pri srcu koristi ljudstva in kateri so njih pravi prijatelji: ali tisti, ki so se potegovali in še delujejo za slovensko šolo, ali pa tisti, kateri so tirjali nemško šolo za slovenske otroke? Mi še zmirom upamo, da bo prišlo ljudstvo do tega spoznanja, posebno ako se mu prav na oči dokazuje, kak izvrsten sad donasa slovenska šola, med tem, ko se otroci na tako imenovanih namešanih šolah ne naučijo za življenje potrebnih vednostij, kakor bi bilo želeti, pa tudi tako hvalisane nemščine ne, in zgubijo tako do malega zlata leta mladosti. Upamo, da pride ne le ljudstvo do tega spoznanja, ampak da pustijo tudi merodajni krogi mržnjo do slovenskega jezika v stran in da bodo vendar že enkrat naravnost zaukazali slovensko šolo za slovenske otroke.

Iz sv. Višarij. (Nekaj o letošnjem romarskem potu.) Sv. Višarje imajo, čeravno ležijo na meji štirih dežel in treh narodov, vendar za nas Slovence največji pomen. Kajti slovenska so tla, na katerih one ležijo in s slovensko zemljo so one tudi najboljše po železnici združene. Zategadelj se pa tudi zamore reči, da zavzamejo Slovenci štiri petine od vseh višarskih romarjev. Posebno ob nedeljah od srede meseca malega srpana naprej je velika večina romarjev slovenska, in sicer je med njimi največ Kranjcev. Letos sicer romarski čas ni tako dolgo trajal, kakor lansko leto, vendar je bilo vreme letos lepše in zategadelj je letos tudi še proti koncu veliko romarjev prišlo, tako da se je n. pr. na zadujo, roženkransko nedeljo celo do pol dvanajstih opoldne spovedovalo. Tujih duhovnikov je bilo letos na sv. Višarjah čez sto, maš je bilo branih 529 in k sv. obhajilu je pristopilo blizo 22.000 ljudij. Bilo bi jih pa gotovo še veliko več obhajanih, ko bi bilo vedno dosti duhovnikov in ko bi romarji bolj redno prihajali. Tako je pa prišlo na navadne nedelje meseca rožnika in tudi še malega srpana 300 do 500 romarjev, pozneje meseca vel. srpana in prvo polovico kimovca, ko je dan že precej krajši, jih je pa prišlo vedno čez 2000. Največ romarjev pa je bilo na sv. Višarjih nedeljo po sv. Petru in Pavlu; takrat jih je prišlo gor čez 4000. Kar se tiče pro-

cesij, so one iz žiljske doline letos izostale, za to jih je pa iz zgornje rožne doline več prišlo, tudi navadne procesije iz Štajerskega, Goriškega in Kranjskega so vse prišle. Zdaj ob koncu bi pa še o benečanskih Slovencih rad kaj omenil. Že skoraj od začetka naprej pa do konca sem opazoval, kako pridno so oni prihajevali na romarski pot, in vendar se ne morem spomniti, da bi kak dan nobenega benečanskega Slovenca ne bilo gori. Govorijo skoraj tako, kakor Slovenci okrog Gorice, tedaj veliko bolj pismeni jezik kakor Slovenci na Koroškem, imajo vendar precej laških in nekaj tudi nemških besed v svoji govorici; je pa tudi veliko takih, ki čisto slovensčino govorijo. Vse to mora narediti človeku veselje, ali nekaj drugega je, kar me je z žalostjo napolnilo. Opazil sem namreč pri večini benečanskih Slovencev, da oni ali sploh ne znajo brati ali pa vsaj slovensko ne. Zategadelj se nam pa tudi ni treba čuditi, da število Mohorjevih udov med njimi ne napreduje, ampak nazaduje.

Iz Kanalske doline. (Planinska šola.) Našim nasprotnikom ni še dosti, da z nemčurškimi šolami ponemčujejo slovensko mladino po dolinah, postavljati so začeli šole že tudi po planinah, da bi tako svoj namen prej dosegli. Postavil je naš ljubi „prijatelj“ dr. J. Gobanc tako šolo najprej na Ukovski planini z bogato pomočjo židovsko-liberalnega „šulferajna“. Pogostem se bere v liberalnih listih, kako dobro ta novošegna šola „napreduje“, kako so ljudje ž njo zadovoljni (?) in nikoli ne pozabi dotični dopisnik, dostojno pokaditi g. dež. šolskemu nadzorniku, ki skrbi tudi za potrebna učila, zvezke, itd. Tudi zadnjič so prinesle „Freie Stimmen“ tak dopis, v katerem nas je posebej zanimala novica, da je neka neimenovana gospodičina iz Celovca podarila letos šoli sv. križ. Tako tedaj! Šola obstoji že tretje leto; za vse drugo poskrbeli so gospodje, katerim je ponemčevanje toliko pri srcu, na čelu jim gosp. deželni šolski nadzornik, niso se pa prav nič zmenili za križ, za znamenje našega Odrašenika. Priti je morala še le gospodičina iz Celovca, da se je u-smilila šole, podarila jej križ in postavila tako učeno gospôdo na sramoto! Šola brez Boga, brez križa, to je vzor nekterim ljudem; kam to pelje, zato se sedaj ne zmenijo; zmenili se bodo še le, ko bo — prepozno!

Iz Železne Kaple. (Nov zvon.) Na god Marijinega imena se je blagoslovil nov zvon v romarski cerkvi Device Marije v Trnju. Težek je 1201 kil. Da smo si mogli omisliti tako velik zvon, zahvaliti se imamo v prvi vrsti Jožefu Butetu p. d. Omaču v Vinarah (Vinogradih) v Št. Vidski fari, ki je sam podaril 1000 glđ. Domači dobrotniki so nabrali 697 glđ. Kmet Berbuč (Tomaž Grubelnik) je dal lepega mecesnovega lesa za stopnice v zvoniku in za zvonišče. Kovaška dela je zastonj oskrbel tukajšnji kovač Legat; tudi železo je sam dal. Naš svečar Pacher je pomagal z dovažanjem. Č. g. komendant Šervicelj na Reberci so zvon naročili in se v tej zadevi večkrat trudili v Maribor. Vsem bodi plačnik vsegamogočni Bog! Zvon so blagoslovili mil. g. prošt Marinič iz Doberle vesi. Tesarsko delo izvršil in zvon srečno v zvonik potegnili je slovenski mojster Primož Stermic iz Suhe, kterege priporočamo vsem cerkvenim predstojnikom.

Iz Spod. Dravograda. (Razno.) V tukajšnjem okraju čuje se zaduji čas pogostoma o tatvinah. Ni še dolgo od tega, kar so vlomili tatovi v Lorbjevo prodajalnico in zopet moram poročati o drzni tatvini. Po noči od 19. do 20. vinotoka vlomili so v tukajšno prostnijo, natanko vse pretaknili v treh sobah in odnesli srebrnine, perila itd. v vrednosti kakih 100 glđ. O tatovih ni sledú. — Naš trg dobi nov vodovod, ker je sedanji premajhen. Cevi so iz železa in vse delo bode stalo okrog 4000 glđ. — Po samemu je končal svoje življenje tukajšnji stari ponočni čuvaj Polak. Po noči 28. vinotoka je skočil v Dravo. Trupla še niso našli. Uzrok samomoru so bili menda prepiri z ženo.

Iz Podklanca pri Spod. Dravogradu. (Pritožba.) Kakor znano, pregleduje se sedaj zemljiški kataster, da se odpravijo krivice, ki se nahajajo v njem. Zató hodijo zemljemerci (geometri) po davčnih občinah, da pregledajo zemljo, poslušajo pritožbe in želje posestnikov in potem potrebno ukrenejo. Pa kakor se vidi, bode pregledovanje kmetom bore malo pomagalo, ker se zemljemerci prav nič ne ozirajo na kmeta, tako da bo ostalo vse pri starem. Za tukajšno davčno občino „Dobrova“ je bil naznanjen prihod geometra za dan 25. vinotoka; izvolila sta se tudi dva zaupna moža, da bi mu šla na roke, kakor zahteva dotična postava, in zbrali so se tega dné posestniki na določenem mestu, da bi ob pravem času povedali svoje mnenje in svoje želje. Pa kaj se je zgodilo! Namesto dné 25. zjutraj prišel je geometer že dné 24. vinotoka popoldné, ko nihče ni vedel, da bo prišel; tudi ni nikogar poklical, niti zaupnih mož, niti kmetov, marveč hitro šel z županom po polju, se nekoliko oziral okrog sebe in hitro

kakor prišel zopet odšel. Slučajno je prišel jeden zapupni mož poleg, a geometer se zanj niti zmenil ni, marveč se je bojda celo izrazil: naj reče kdo kar hoče, na to se ne bo prav nič gledalo! Reklo se mi je tudi, da ta gospod na Tolsti Vrh niti šel ni, temveč je samo s svojim „rešpetlinom“ pogledal s Celovca tija in tako „opravi“ svoje delo. — Nevolja nad tem je med tukajšnjimi kmeti velika. Čemu so nam napovedali, da naj se zberemo, če se nočejo ozirati na nas. Ako hočejo vse pri starem pustiti, čemu potem trositi denar in pošiljati ljudi po nepotrebnem okrog. Kakor se je storilo pri nas, to se pravi samo ljudi — za norce imeti! Ako res nočete kmetu pomagati, pustite ga vsaj pri njegovemu delu, da ne bo po nepotrebnem tratil dragega časa. Radi bi zvedeli, kako se je v tej stvari godilo po drugih krajih in dobro bi bilo, da se o tem tudi od drugih krajev poroča „Miru“. Naše gg. poslance pa opozarjamo na ta slučaj, da ga ob pravem času porabijo na pravem mestu!

Iz Ljubljane. (Družbi sv. Cirila in Metoda) so v zadnjih štirih tednih poslali: Kropinko-kamnogoriška podružnica, ki se je letos veselo vzbujevala, 100 gld. pokroviteljine; mokronška podružnica 24 gld. 68 kr., g. Ivan Bučar, železniški činovnik v Belem gradu, po g. ravnatelju Fr. Deteli v Novem mestu 4 gld., iz nabiralnika v Anton Svetinovi gostilni v Žirovnici 4 gld. 37 kr., vuhredsko-marenberška podružnica in zbirka iz Remšnika 30 gld., iz nabiralnika pri g. A. Mašeru v Kobaridu 14 gld., podružnica v Bolcu 9 gld., moška in ženska podružnica v Starem trgu pri Ložu 53 gld. 14 kr., Anton Belec iz St. Vida 10 gld., nabranih mej vožnjo v veseli družbi Slovencev, vračajočih se iz češkoslovske narodopisne razstave; g. R. Knaflič, nadučitelj, in g. V. Knafličeva, učiteljica pri Sv. Lenartu na Štajerskem, ganjena nad naglo smrtjo tovariša B. Kregarja v Celju, z razstave v Pragi 1 gld.; podružnica za Pliberk in okolico 17 gld. 23 kr.; loška ženska podružnica 100 gld. pokroviteljine po zastopnici gdč. Jerici Dolenčevi v Loki; č. g. Anton Ostrožnik, župnik v Pamečah pri Slov. Gradcu 4 gld., g. Fran Fajdiga iz Sodražice 5 gld. 65 kr., nabrani mej praškimi izletniki; po veleč. g. prvomestniku Tomu Zupanu je naslednja koroška duhovščina mesto nagrobnega venca prof. Josipu Lendovšku nabrala v Dvoru in Vrbi 42 gld., in sicer so darovali č. gg. Gr. Einspieler, Katnik, Knaflič, prof. Hutter po 5 gld., Bergmann, Svatoň, Kolarič po 3 gld., Bauer 2 gld., Kraut, Fric, Virnik, Šumah ter gg. posestnik Lapsuš in tajnik Kandut po 1 gld.; slavno uredništvo Slov. Gospodarja v Mariboru nabranih 21 gld. 62 kr., veleč. g. trnovski župnik Ivan Vrhovnik 5 gld. v ta namen, da ohrani družba ono kamnje, ki je pred kratkim priletelo iz sovražnih rok v tržaško Ciril-Metodovo šolo ter da ga izloži na prihodnji avstrijsko-slovenski razstavi; g. dr. Dragotin Treo, odvetnik v Postojni, 10 gld. kot globo Fr. Margona iz Trnja št. 35; g. Pretnar v Ljubljani 1 gld., č. g. Fr. Ferjančič, kapelan trnovski v Ljubljani, 50 kr.; g. Andrej Podboj v Ribnici iz nabiralnika 11 gld.

(Za slovensko šolo šolskih sester v Velikovecu) so darovali: g. Radivoj Vdovič z Roba 8 gld., nabranih v veseli družbi pri g. Jakliču v Dobropoljah. Ker so dohodki v primeri z ogromnimi stroški le pičli, naznanja podpisano blagajništvo, da je v velikih skrbéh, in trka za pomoč na blaga slovenska srca.

Blagajništvo družbe sv. Cirila in Metoda.

Politični pregled.

Državni zbor pretresuje postavbo o ponarejanju jestvin. Poslanec Povše je prosil pomoči za ljubljanske barjane, ki jim je povodenj toliko škode naredila. — Položaj je še vedno nejasen, ker se vlada ne dá prav spoznati, torej jej tudi stranke prav ne zaupajo. Prvi minister grof Baden si mnogo prizadene, da bi potolažil in pridobil Mladočehe. Iz tega se sklepa, da želi ponoviti nekdanji železni obroč. Svitli cesar so (najbrže po nasvetu grofa Badenija) pomilostili vse zaprte „omladince“. Upati je, da bo to na Češkem naredilo dober utis in kaj pripomoglo, da se češki poslanci vladi bolj približajo. Nemška levica pa je zdaj ob vso veljavo; vlada jo čisto prezira. Nemški nacionalci upijejo, kakor žerjavi, kakor bi hoteli zdaj pa zdaj vso Avstrijo in Oggersko in še nekaj turških dežel požreti. K sreči se jih pa nobeden ne boji. — Pri seji klubovih načelnikov sta govorila grof Hohenwart in dr. Lueger za to, naj se vzame v pretres Falkenhaynov postavni predlog o kmetijskih zadrugah in rentnih domovih. Tu se vidi, kateri možje še na kmeta mislijo. Potrjuje se, da bo vlada sklicala kmetijsko enketo (posvetovanje, kako kmetu pomagati). — Denarni minister Bilinski je predložil državni proračun za leto 1896. Stroške je izračunal na 662 milijonov, dohodke pa le za kakih 200.000 gld. več. Rekel je, če se bo denar dovolil, da vlada resno misli na zidanje druge železnice v Trst; ali pa pojde čez Ture in Predel, ali čez Ljubelj, o tem bo sklepal državni zbor. (Mi mislimo, da bo večina za Ljubelj, kateri tudi češki deželi bolje ugaja.) Tudi se bo naredila železniška zveza z Bosno in Dalmacijo. Nadalje je naznanil povišanje uradniških plač in pokojnin za uradniške udove. Malo loterijo bo odpravil, če tisti denar kje drugje dobi. Borzni davek se bo povišal. Ravno tako voznina na državnih železnicah. — Katoliški shod v Št. Politu se je dobro obnesel. — Kompromis med liberalnimi in konservativnimi graščaki na Češkem v pogledu na bodoče volitve v deželni zbor se je razbil. To je sreča za Čehe, zdaj jim je vsaj večina za-

gotovljena. Med češkimi Nemci so zdaj tri stranke: liberalna, narodna in krščanska. Pri volitvah v tem mesecu bodo vse tri svojo srečo poskusile. Prej so vsi nemški Pemci hodili z liberalci; zdaj so pa nacionalci na lastne noge stopili, v Warnsdorfu pa se je rodila mlada krščanska stranka, ki bo že letos v nekaterih okrajih svoje kandidate postavila. Med Čehi pa bodo menda vse sedeže Mladočehi zasedli, ker so Staročehi sklenili, da se volitve ne udeležijo. — Veliko se je zadnje dni pisalo o tem, ali bo dr. Lueger potrjen za dunajskega župana ali ne. Oggerski (madjarski) listi so se predrznili pisati, da dr. Lueger na noben način ne sme biti potrjen, ker je sovražnik Madjarov in Judov. To je pa razžalilo še take gospode, ki so sicer Ogrom prijazni. Če Madjari koga za župana volijo, tudi nas ne prašajo, ali je nam po volji ali ne. Tako tudi Madjare čisto nič ne briga, koga si Dunajčani za župana izvolijo. Kakor najnovejša poročila zatrjujejo, dr. Lueger res ni dobil cesarjevega potrjenja in se bo volitev župana v kratkem z novega vršila. Ni pa dvomiti, da bo dr. Lueger zopet izvoljen. V prebivalstvu je vest o nepotrditvi dr. Luegerja vzbudila veliko razburjenje in žalost.

Na Turškem je popolna zmešnjava. Koder prebivajo Turki in krščanski Armenci namešani, se koljejo med seboj; seveda je zmirom več Armencev umorjenih, ker nemajo orožja in jih je premalo. Tudi Grki na Kreti se pripravljajo na ustajo (punt) zoper Turke. V Arabiji pa turški duhovniki ljudi hujskajo na „sveto vojsko“ zoper „krščanske pse“. Konec teh zmešnjav pa bo, da bodo Rusi v Turčijo marširali in morda tej državi konec storili. Ker bodo pa tudi Angleži in Francozi in drugi vsak en kos turške dedščine dobiti hoteli, se zna zavolj tega še velika vojska narediti. — Rusija je bojda sklenila skrivno pogodbo s kitajsko vlado, da bo smela železnico zidati skozi severno Kitajsko do tihega morja. Tudi bo kitajska pomorska trdnjava in luka Port Arthur za ruske vojne ladije vedno odprta. Angleži se nad to pogodbo grozno jezijo in pravijo, da ima zdaj Rusija Kitajce popolnoma v svoji pesti, na suhem in na morju. — Koreanski kralj, ta revež, se je proglasil za „cesarja“. Pa zastopniki velikih držav so mu to „burko“ prepovedali.

Gospodarske stvari.

Jesensko oranje. Jesensko oranje je neprecenljive važnosti. Iz sledečih vrstic se bomo o tem prepričali. Jesensko obdelovanje polja donša te le koristi:

1. Pred zimo preorana zemlja se navzame iz zraka takih snovij, ki služé kot hrana rastlinam. Zategadelj lahko rečemo: Pred zimo orano, na pol pognojeno.
2. Z jesenskim oranjem moremo zemljo zglobočiti. Znano pa je, da rastline v globoki zemlji bolje uspevajo, kakor v plitvi.
3. Če v jeseni orjemo, zatrlji bomo s tem veliko plevela in veliko mrčesov, torej ne raste drugo leto toliko plevela, in mrčesi rastline manj spodjedajo.
4. Jeseni preorana zemlja se po zimi zmešča in zrahlja, torej drugo leto bolje rodi. Zavolj tega je posebno priporočljivo jesensko oranje za težko zemljo.
5. Ako v jeseni njive preorjemo, bomo jih spomladi lože in hitreje obdelali, kar je velike koristi, kajti ravno spomladi imamo največ dela, a v pozni jeseni ga je navadno manj.
6. Pomladna setev se lahko prej poseje. Znano pa je, da so zgodnje setve navadno boljše nego pozne.
7. Posebno velike koristi je jesensko oranje za krompir, turšico, repo, korenje, peso in deteljo.
8. Neki kmet je za poskušnjo podoral v jeseni njivo. Drugo jednako veliko njivo, ki je bila jednako gnojena in jednake prsti, pa ni v jeseni preoral. Na spomlad je obe njivi obdelal in posejal turšice. Pa glej! Na prvi njivi je pridelal 25 birnov, a na drugi (ki ni bila v jeseni preorana) pa samo 21 birnov turšice.

Kmetovalci! poskusite tudi vi v jeseni orati, pa se boste sami prepričali o veliki koristi jesenskega obdelovanja. Franjo.

Novičar.

Na Koroškem. Vilo in posestvo Jungbauerjevo na Sekiri pri Hodišah je kupil pivovar Dreher v Schwechatu pri Dunaju za 32.800 gld. — Steinwenderjev list „Kärntner Nachrichten“ se jezi, da je na beljaški obrtni nadaljevalni in na kupčijski nadaljevalni šoli več slovenskih, ko nemških učencev. Ta strah je sicer prazen, ker se taki učenci vsi ponemčijo. Beljaški trgovci in obrtniki pa bodo že vedeli, zakaj imajo rajši slovenske učence. — V Žabnicah imajo grižo. — Shod katoliškega delavskega društva v Črni je bil dobro obiskan. — Kmeti sin Jakob Kristof iz Sveč je prišel pod

konja in si zlomil roko. — Pogorel je Jovajnik pri Hodišah. — Pri Brnci so mrtvega našli delavca Drmova. Ker ima rano na glavi, misli se, da je bil ubit in oropan.

Na Kranjskem. Konzumno društvo so ustanovili v Starem trgu pri Ložu. — Ljubljanski Grad bo prodan. Najbolj kaže, da ga kupi mesto, saj ima potem čas premisljati, kaj iz njega narediti. Če ga pa kupi tujec, naredil bo, kar bo on hotel, morda tudi kaj takega, kar bo celemu mestu v nadlego. — Na ljubljanskem barju je povodenj. En del Golovca se je podrl. Tudi v Planini in drugih krajih so vode vsled deževja hudo narastle. — V Ljubljani so umrli demantnomašnik vč. msgr. Miha Potočnik. — Na Dolenjskem mislijo upeljati sladkorno peso. Poljedelsko ministerstvo je obljubilo svojo pomoč. — Gasilno društvo so ustanovili v Semiču. — Narodni knjigovez ljubljanski gosp. Ivan Bonač je za Stritarjevo knjigo „Pod lipo“, katero je letos izdala slavna družba sv. Mohorja, napravil jako lepe in trpežne platnice, ktere prodaja prav po ceni, in sicer komad po 20 kr., s poštnino vred za 25 kr. Te v resnici krasne platnice so vredne vsega priporočila. Ob jednom opozarjamo tudi na naznanilo v današnjem listu spodaj na tej strani.

Na Štajerskem. Za šolo v Št. Lenartu so dali svitli cesar 300 gld. — Pri Novi cerkvi se je ustanovilo bralno društvo. — V Marenbergu dobio bojda 14.000 gld. od sulfurajna za nemško šolo. — V Gradcu je umrl stari rodoljub vč. g. dr. Jožef Muršec. — Povodenj so imeli pri Središču. — Zelo nevoljni so štajerski Slovenci, ker vlada tako slabo skrbi za novo slovensko gimnazijo v Celju. Za prvi razred je bilo sprejetih 89 učencev, pa morajo vsi v eni izbi sedeti; na nemški gimnaziji ste pa za 1. razred dve paralelki, čeravno je vseh učencev prvega leta le 67. Poslanci so se že pritožili, pa nič ne opravijo.

Na Primorskem. V Trstu se je nastanil nov zdravnik dr. Filip Smolčič. — Isterska vinarska zadruha je dobila na razstavi v Pragi zlato kolajno kot priznanje za njena dobra in pristna vina, ki jih je na razstavi točila.

Po drugih deželah. Svitli cesar so sv. Očetu papežu poslali 100.000 gld., da bodo v Rimu ustanovili visoko šolo za rusinske bogoslovce. — Strašen vihar je bil v Sibiriji. Mnogo hiš in drevja je veter podrl. Več sto ljudij je konec storilo. — Na neki veliki ladiji blizo Šangaja na Kitajskem je poknil kotel in se razletel na kosce. Okoli 600 mornarjev je bilo ranjenih. — Hudo zbolel je grof Taaffe, nekdanji minister. — Pri Jesenaku blizo Reke je zmrznilo 5 kmetov. — Pogorelo je mesto Lasočin na Ruskem; 1500 ljudij je brez strehe. — Velika povodenj je bila na Bolgarskem. Škode je za več milijonov. — V Zagrebu je umrl slovenski rodoljub dr. France Cestlin, profesor visokih šol.

Duhovniške zadeve v Krškej škofiji.

Faro Kot je dobil č. g. Engelbert Žerjav, do zdaj kaplan v Zgornji Beli; faro Šmarje čast. g. Franc Höller, do zdaj župnik v Preiteneggu; faro Pokrče č. g. Štefan Bayer, župnik v Medgorjah, in faro St. Jedert č. g. Jan. Neubauer, župnik v Kampu. — Umril je vč. g. Jožef Šlunet, dekan v Velikovecu. — Č. g. Jožef Hribar, provizor v Kotu, gre za kaplana v Zgornjo Belo. — Č. g. kaplan Oroslov Trunk je premeščen iz Vetrinja v Št. Mohor. — Kanonikat, združen z dekanijo in mestno faro v Velikovecu, je razpisan do 18. grudnia t. l.

Družba sv. Mohorja.

Knjige za ude družbe sv. Mohorja za tekoče leto so že zdavnej pripravljene za Visoko Bistrico, Glinje in Bajtiše, Galicijo in Šmarjeto v Rožni dolini ter še vedno čakajo rešila v družbini tiskarni. Dotične čč. gg. poverjenike še enkrat uljudno prosimo, da blagovolijo čim prej mogoče po tiste poslati, da nam pridejo s pota.

Naznanilo.

Za od družbe sv. Mohorja letos izdano lepo Jožef Stritarjevo knjigo „Pod lipo“ se dobivajo

elegantne in trpežne platnice

pri

knjigovezu Ivanu Bonaču v Ljubljani

po prav nizki ceni, komad po 20 kr., s poštnino vred 25 kr. Kdor vzame več komadov na enkrat, pošljejo se mu franko.

Denar naj se blagovoli poslati ob jednom z naročilom g. Ivanu Bonaču v Ljubljano.

Prečastiti gospodje poverjeniki družbe sv. Mohorja so uljudno prošeni, to častitim udom te družbe ob priliki razdeljevanja knjig blagohotno naznaniti.

Vabilo.

Podružnica sv. Cirila in Metoda za Škocijan in okolico bode imela v nedeljo dné 17. listopada t. l. ob 3. uri popoldne v gostilni pri Majerju svoj **letni občni zbor** z navadnim sporedom. — Prijazno vabi vse Slovence k obilni udeležbi **odbor.**

Naznanilo.

Ker slovenska čitalnica v Glinjah ni zborovala dné 29. kimovca, je prenesla svoj **občni zbor** na dan 17. listopada 1895 ob 1/2 4. uri popoldne v gostilni Lovro Zablačana na Trati s sledečim sporedom: 1. Podrav načelnika. 2. Poročilo odborovega delovanja. 3. Vpisovanje novih udov in pobiranje letnih doneskov. 4. Razni govori. 5. Volitev novega odbora. — Po zborovanju prosta zabava. Med posameznimi točkami in pri prosti zabavi poje slovenski moški pevski zbor. — Prijazno vabi k obilni udeležbi **odbor.**

Loterijske srečke od 2. listopada.

Dunaj 41 67 70 18 87
Gradec 87 74 79 77 41

Tržne cene v Celovcu.

Ime blaga	na birne		na hektolitru	
	gld.	kr.	gld.	kr.
pšenica	5	25	6	55
rž	4	40	5	50
ječmen	—	—	—	—
oves	2	50	3	10
hejda	3	30	4	10
turšica (sirk)	3	50	4	40
pšeno fižol	6	30	7	85
repica (krompir)	—	75	1	20
deteljno seme	—	—	—	—
grah	—	—	—	—

Sladko seno je po 2 gld. 70 kr. do 3 gld. 20 kr. klslo 1 gld. 80 kr. do 2 gld. 45 kr., slama po 2 gld. 20 kr. meterski cent (100 kil). Frišen špeh je po 65 do 68 kr. kila, maslo in puter po 96 do 110 kr. — Pitane vole plačujejo mesarji po 35 do 37 gld. stari cent.

Jakob Petschounik,

usnjarski trgovec

v Celovcu, na novem trgu št. 4

zraven gostilne „pri Kleeblatt-u“

priporoča svojo veliko zalogo vsakovrstnega najboljšega usnja, kakor tudi pravo rusko irhovino po najnižji ceni. — Prodaja tudi vsakovrstno črevljarsko orodje. — Izdeluje in prodaja najizvrstnišo mast in lak za usnje. — Kupuje vsakovrstne živinske kože po najvišji ceni.

Zahvala.

Moj soprog gosp. Josip Lendovšek, c. k. gimnazijski profesor v Beljaku, zavaroval se je meseca sušca 1893 pri vzajemno zavarovalni banki

„Slaviji“

za slučaj smrti in doživetja za kapital 2000 gld.

Ker je v pretečenem mesecu umrl, izplačala mi je omenjena banka, dasiravno je zavarovalnina več ko dva meseca bila na dolgu, vso zavarovalno svoto takoj, ko sem predložila vse v to svrhu potrebne listine, in radi tega srčno zahvaljujem banko „Slaviji“ na točnem izplačilu, priporočujoč jo najtopleje slav. občinstvu.

V Beljaku, dné 21. vinotoka 1895.

Ljudmila Lendovšek m. p.,
profesorjeva vdova.

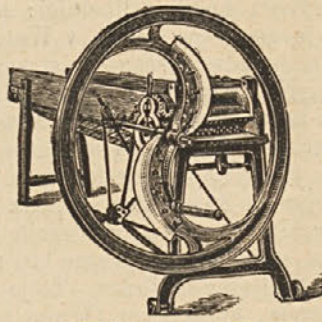
Važno

za čevljarje, sedlarje, jermenarje in šivilje: najboljše in najcenejše **šivane stroje** vsake vrste, posamezne dele teh strojev in igle vsake vrste kakor tudi **železne blagajnice**, varne proti ognju in tatovom, prodaja podpisani in stroje tudi po ceni popravilja v svoji delavnici. Tovarniške cene.

Matija Planko

v Celovcu, Burggasse št. 12.

Za krmljenje po zimi!

Stroje za prirejevanje krme;
rezalnice za slamo, repo in krompir (repico);
mline za robkanje in mečkanje;
parnice za živinsko krmo, premakljive štedilne kotlaste peči za živinsko krmo itd.

nadalje:

robkalnice za koruzo;
čistilnice za žito;
čistilne stroje trijerje;
stiskalnice za seno in slamo, na ročno gonjo, stoječe ali na kolesih, izdeluje v priznani izvrstni sestavi

PH. MAYFARTH in sodruž.

C. kr. izklj. priv. tovarna za kmetijske stroje, livarna in fužina na par, na Dunaju II. Taborstrasse 76.

☛ Ceniki zastoj. — Zastopniki in prekupci se sprejmejo. ☛

Peter Feszl,

urar v Celovcu,

20 stari trg 20,

ima veliko tovarniško zalogo najboljših **žepnih in stenskih ur,**

tudi take, ki godejo in z godbenim avtomatom, posebno pripravne za gostilnice in družine.

Popravlja tudi

ure v zvonikih

in tudi nove ure v zvonike postavlja.

Za vsako novo ali popravljeno uro daje dveletno pismeno jamstvo (poročstvo).

Prodaja tudi

verižice in privezke.

Naznanilo.

Podpisani priporoča vsem Slovincem in rodoljubom svojo bogato zalogo najboljših vrste kave, čaja, riža, južnega sadja itd. Blago je izvrstno, dokaz temu je, da čč. duhovščina večinoma pri njem naroča.

Razpošilja na drobno in debelo od 5 kilogramov franko po pošti, in sicer sledeče vrste kave:

Rio fina po fl. 1.65 kilogr. St. Domingo po fl. 1.85 kilogr.
Santos „ 1.70 „ Gold Java „ 1.90 „
Malabar „ 1.85 „ Ceylon Perl „ 2.15 „
Portorico „ 2.— „ Mokka prava „ 2.15 „
Ceylon I. „ 2.— „ arabska „ 2.15 „

Blago, ki bi ne ugajalo, sprejme se nazaj ali zamenja. Kupuje in sprejema v zameno tudi fižol in druge domače pridelke in plača po najboljših cenah.

Na povpraševanje radovoljno odgovarja in se priporoča z velespoštovanjem

E. A. Repešic,

Trst, ulice Istituto št. 22.

Obrazne slike (portrete)

v oljnatih barvah in vsaki velikosti izdeljuje udano podpisani natančno po vsakršni fotografiji. Take slike se lepo podajo v okvirih kot olepšava izb in so pripravne kot darila za poroke, godove, rojstvene dni in druge prilike.

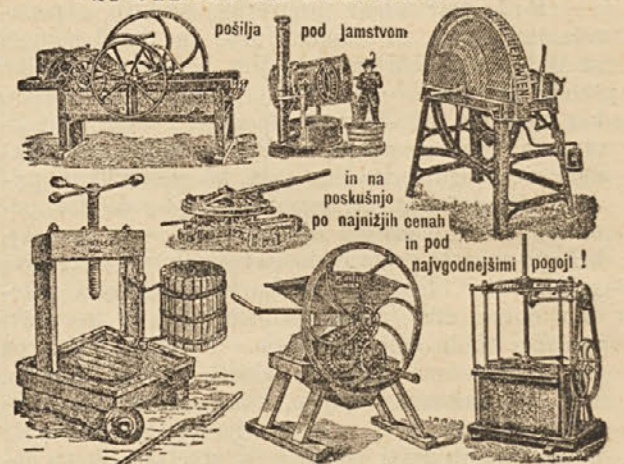
Za rajnimi so najlepši in večer spomin.

Slike se naredijo po fotografijah tudi, če so tiste že nekoliko obledele, in celo po takih, kjer je več oseb skupaj fotografiranih. Fotografije se nepoškodovane vrnejo. — Za dobro podobnost (sličnost) se jamči. Tudi slikam podobe svetnikov v vsakršni velikosti.

M. Ogerčnik v Celovcu,

kolodvorske ulice (Bahnhofstrasse) šte. 35.

VSI STROJI ZA POLJEDELSTVO!

Lito železo, nivojno ali prirejeno, za vsakovrstne stroje. Bogato ilustrirani 192 strani obsežni ceniki v slovenskem in nemškem jeziku na zahtevanje takoj zastoj.

IG. HELLER, DUNAJ

3/2 PRATERSTRASSE № 49.

Preprodajalci se iščejo.

Vsak se čudi

mojim pozlačenim remontér-uram za gospode in gospe, najfinejši izdelek. Te ure so elegantne in imajo lepo rezljan pokrov. Ostanje vedno lepo svetle, kakor bi bile res zlato. Zaprejo se tako tesno, da noben prah not ne pride.

gld. 6.50

Sletno pismeno jamstvo.

Cena s trojnim pozlačenim (zlatnastim) pokrovom samo fl. 6.50.

Zlatnaste verižice z varnostnim karabinom, s sportno obliko, ali na člene, ali na oklep, z elegantnim privezkom, po 1 gld. 20 kr.

☛ Posebno priporočamo ☛ p. n. gospodom profesorjem, državnim in železniskim uradnikom pristne jeklene remontér-ure za rabo pri delu, dobro osvetljene, s pozlačeno krono, steklenastimi steklami na locenj in niklastim kolesjem, točno urejene; cena samo 4 gld. 90 kr.

Leon Silberberg,

velika trgovina s švicarskimi žepnimi urami. Dunaj I. Fleischmarkt šte. 5/G. Ceniki se dobijo zastoj. — Ure se pošiljajo proti postnemu povzetju.

Malo posestvo,

hiša s poljem in gozdom je na prodaj v Kotmari vesi zraven ceste, torej pripravna tudi za kako kupčijo. Kupcu je na prosto voljo dano, koliko polja ali gozda hoče kupiti. Več pové Matija Valentin v Kotmari vesi (Kötmandorf) na Koroškem.

PETER MERLIN

„pri zlati krogli“

stara trgovska hiša za tržaško blago in železnino v Celovcu, kosarnske ulice,

priporoča svojo veliko zalogo najboljših kave, sladkorja, petroleja itd. Prodaja tudi dobra vina, rum in druge žgane pijače, barve, izvrstno moko in južno sadje. Nadalje prodaja vsakovrstno orodje in posodo iz železa, pleha, bakra, čina itd. Za poštenost blagá se jamči; cene so nizke.

Dva mlina na prodaj.

Prvi na 4 tečaje, ves novo popraviljen. Drugi na 3 tečaje in tudi novo popraviljen, z malim pohištvo in gospodarskim poslopjem, velbanim hlevom in svinjaki, nekaj posevte, travnika, paše in gojzda. Kupec potrebuje le polovico kupnine. Prodá se tudi z vsem hišnim orodjem in poljskimi pridelki. Več pové Mohor Fale v Borovničah, pošta Vrba (Velden) na Koroškem.

Kramarija s tobačno trafiko

se dá v najem. Več pové posestnik Jurij Uršič v Št. Urhu. Pošta Mostič (Brückl) na Koroškem.